

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ή ΜΗΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΜΥΚΗΤΑ
GIBBERELLA CIRCINATA ΣΕ ΕΙΔΗ ΠΕΥΚΗΣ**

Οι παρακάτω οδηγίες παρέχονται για την υποβοήθηση των ελέγχων για τη διαπίστωση ή μη συμπτωμάτων προσβολής των ελληνικών φυσικών πευκοδασών Χαλεπίου, Δασικής πεύκης και κουκουναριάς και φυτειών Θαλασσίας και Ακτινωτής πεύκης από το μύκητα καραντίνας *Gibberella circinata*.

1. **Επιβλαβής οργανισμός:** Ο μύκητας *Gibberella circinata* ο οποίος προκαλεί την ασθένεια pitch canker των πεύκων.
2. **Φυτά ξενιστές που προσβάλλει:** Ο παραπάνω μύκητας προσβάλλει είδη του γένους *Pinus* (πεύκη) και την ψευδοτσούγκα (*Pseudotsuga*):

Στη Β. Αμερική προσβάλλει τα αυτόχθονα είδη

P. elliotii

P. palustris

P. patula

P. radiata

P. taeda

P. virginiana

Pseudotsuga menziensis

Έχει επίσης βρεθεί και σε 30 άλλα είδη πεύκης μεταξύ των οποίων και τα 5 Μεσογειακά και εξωτικά είδη που υπάρχουν στη χώρα μας από τα οποία τα :

P. halepensis - Χαλέπιος πεύκη, *P. sylvestris* - Δασική πεύκη και *P. pinea* – κουκουναριά που σχηματίζουν φυσικά δάση ενώ τα είδη

P. pinaster (συν. *P. maritime*) - Θαλασσία πεύκη και

P. radiata - Ακτινωτή πεύκη εμφανίζονται σε τεχνητές αναδασώσεις.

Ως ξενιστές αναφέρονται και διάφορα άλλα είδη πεύκης που εισάγονται στην Ελλάδα ως καλλωπιστικά όπως τα:

P. contorta

P. strobus

P. densiflora

P. thunbergii

3. **Συμπτώματα:** Ο μύκητας προσβάλλει αρτίφυτρα που προέρχονται από μολυσμένο σπόρο, νεκρώνει το ριζίδιο μέχρι το λαιμό και προκαλεί «τήξη» (κάμψη) του φυταρίου. Φυτάρια μπορεί να προσβληθούν και από μολυσμένο χώμα. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις τα συμπτώματα είναι ίδια με εκείνα της «τήξης σπορίων» κωνοφόρων. Σε νεαρές φυτείες μπορεί να προσβληθεί το ριζικό σύστημα δενδρυλλίων και να προκληθεί καστανή μετάχρωση του ξύλου στο ύψος του λαιμού. Συμπτώματα δεν εμφανίζονται στην κόμη μέχρι ο μύκητας να φθάσει στο λαιμό και να προκαλέσει περιμετρική νέκρωση. Τότε εκδηλώνεται αρχικά καθολική απώλεια του έντονου πράσινου χρώματος της κόμης, στη συνέχεια χλώρωση και τελικά η κόμη νεκρώνεται και αποκτά καστανό χρώμα. Απομάκρυνση του φλοιού στο ύψος του λαιμού μπορεί να αποκαλύψει ιστούς εμποτισμένους με ρητίνη και μελόχρωμη έως καστανόχρωμη μετάχρωση.

Κλαδιά και κορμοί πεύκων κάθε ηλικίας μπορεί να προσβληθούν. Σε μεγάλα δένδρα η αρχική προσβολή στα κλαδιά έχει μορφή πλήγωσης (καρκινώματος) με εκροή ρητίνης. Οι βελόνες παρουσιάζουν χλώρωση και νεκρώνονται στο τμήμα από την πλήγωση προς το άκρο του κλαδιού. Έντονη

προσβολή νεκρώνει έτσι σημαντικό τμήμα της κόμης. Η προσβολή του κορμού και των κυρίων κλαδιών που συνοδεύεται με εκροή μεγάλης ποσότητας ρητίνης έχει σαν συνέπεια την καθολική νέκρωση του δένδρου.

Φωτογραφίες με συμπτώματα

Εικ. 1. Εκροή ρητίνης από προσβεβλημένο βλαστό *Pinus radiata*

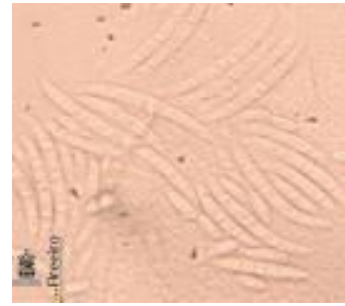
Εικ. 2. Νέκρωση του φλοιού σαν αποτέλεσμα της προσβολής

Εικ.3. Πληγώσεις και αθρόα εκροή ρητίνης από προσβεβλημένους κορμούς *Pinus maritima*

Εικ. 4. Καρποφορίες (σποροδόχεια)
του μύκητα επάνω σε νεκρό φλοιό

Εικ. 5. Κονιδιοσπόρια

4. Τρόπος μετάδοσης:

Σε αμόλυντες περιοχές:

Με τη μετακίνηση προσβεβλημένου από το μύκητα πολλαπλασιαστικού υλικού (σπόροι και φυτάρια).

Σε άλλα υγιή δένδρα εντός του δάσους:

Με πλήγωση των δένδρων κατά τη διάρκεια δασοκομικών επεμβάσεων (αραιώσεων, κλαδεύσεων, υλοτομιών), μετακινήσεων, ακραίων καιρικών φαινομένων, κ.ά. καθώς και με προσβολές από φλοιοφάγα κυρίως έντομα.

Η μετάδοση του μύκητα και η επιτυχία προσβολής ευνοούνται από την υψηλή σχετική υγρασία στον αέρα και το μέγεθος των πληγώσεων.

5. Κατάλληλες χρονικές περίοδοι μακροσκοπικών ελέγχων:

Κατάλληλες περίοδοι μακροσκοπικών ελέγχων για τη διαπίστωση ύπαρξης ύποπτων συμπτωμάτων είναι:

- Στα φυτάρια κατά τους μήνες Απρίλιο-Μάιο-Ιούνιο
- Στα δάση καθ' όλη την αυξητική περίοδο

6. Γνωστοποίηση στη Φυτοϋγειονομική Υπηρεσία

Κάθε δασολόγος, δασοπόνος ή δασοφύλακας των Δασικών Υπηρεσιών να γνωστοποιεί τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές του Νομού για οποιανδήποτε ασυνήθιστη εμφάνιση συμπτωμάτων στα προαναφερθέντα πευκοδάση αλλά και σε φυτάρια των κρατικών και ιδιωτικών φυτωρίων.